

Bilag 2.2: Regionalfonds- og socialfondsprogrammer 2021-2027**Formål**

Notatet giver et overblik over indholdet i de kommende programmer for EU's Regionalfond og Socialfond Plus i Danmark 2021-2027.

Baggrund

Danmark modtager i 2021-2027 890 mio. kr. fra EU's Socialfond Plus og 1.840 mio. kr. fra EU's Regionalfond (inkl. 790 mio. kr., som regeringen anmoder EU om at overflytte fra INTERREG-programmerne). Regeringen har ansvaret for at udarbejde programmer, der fastlægger de indsatser, som midlerne kan anvendes til i Danmark. Programmerne skal godkendes af Europa-Kommissionen i henhold til gældende EU-ret.

Nedenfor præsenteres den overordnede ramme for de nye EU-programmer, som forventes at blive godkendt af Europa-Kommissionen. Beløbene angiver de afsatte beløb på prioritetsniveau og undertemaer. Herefter beskrives de politiske forventninger til indsatserne og de støtteberettigede indsatstyper.

Tabel 1. Overordnet fordeling af midler på indsatser (fratrullet midler til administration), mio. kr.

Socialfond Plus-programmet	850
• Lokale erhvervsfyrårne	100
• Flere faglærte og STEM-kompetencer, herunder kompetenceløft, livslang læring og tiltrækning af velkvalificeret arbejdskraft.	185
• Flere iværksættere	140
• Udvikling af velfærdsteknologisk styrkeposition	20
• Social inklusion	210
• Stærkere ungdomsuddannelser	170
• Indsats målrettet socialt dårligst stillede	25

ERHVERVSSTYRELSENVejsløvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 00

CVR-nr 10 15 08 17

E-post deb@erst.dk

www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Tabel 2.

Regionalfondsprogrammet	1.765
• Lokale erhvervsfyrtårne på tværs af nedenstående temaer*	300
• Mere forskning, innovation og teknologi i danske SMV'er	540
• Udvikling af velfærdsteknologisk styrkeposition	40
• Digitalisering og forretningsudvikling i danske SMV'er	265
• Grøn omstilling i danske SMV'er	530
• Udvikling af levende bymidter	141
• Udvikling af turismeinfrastruktur	124
• SMV-rettede digitaliseringsløsninger	125

*Midlerne til de lokale erhvervsfyrtårne går på tværs af indsatserne, hvorfor tabellen ikke summer op til 1.765.

Programmerne følger en forordningsbestemt skabelon og er bygget op omkring overordnede indsatsområder, kaldet prioriteter. Midlerne i programmerne fordeles på programmernes prioriteter.

Med programudkastene lægges der op til et grønt fokus på EU-midlerne, der består af hhv. udvikling af grønne SMV'er og udvikling af grønne styrkepositioner, hvoraf fem ud af otte fyrtårne skal fremme grønne styrkepositioner og omstilling inden for bl.a. CO₂-fangst og lagring, PtX og sektorkobling, biosolutions og vandteknologi, samt udvikling af relevante grønne kompetencer (fx STEM), grønt iværksætterier osv.

Fyrtårnsindsatserne går på tværs af programmernes prioriteter og specifikke målsætninger, hvoraf der er afsat mindst 400 mio. kr. af EU-midlerne til at realisere de lokale erhvervsfyrtårne, hhv. 300 mio. kr. fra Regionalfonden og 100 mio. kr. fra Socialfonden Plus. Dette skal supplere de midler, som allerede er afsat til implementering af anbefalinger fra nationalt hold og fra REACT-EU.

Socialfondsprogram 2021-2027

Socialfondsprogrammet består af tre prioriteter, hvoraf Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har ansvaret for at udmønte prioritet 1. Prioritet 2 udmøntes af regionerne efter aftale med regeringen, og prioritet 3 udmøntes af Social- og Ældreministeriet (Socialstyrelsen).

Indsatsområderne under prioritet 1 bygger videre på indsatsområderne for 2014-2020-perioden. Der er dog indbygget større fleksibilitet i indsatsområdernes virkemidler, og ligeledes er opdelingen mellem de forskellige indsatsområder i prioriteterne ikke så skarp som tidligere opdeling mellem 2014-2020-programmets prioritetsakser. Disse opblødninger forventes at medføre et bredere og mere fleksibelt socialfondsprogram.

Prioritet 1

Kvalificeret arbejdskraft i virksomhederne	655 mio. kr.
• Flere faglærte og STEM-kompetencer	185 mio. kr.
• Flere iværksættere, herunder velfærdsteknologi	160 mio. kr.
• Social inklusion	210 mio. kr.
• Lokale erhvervsfyrtårne	100 mio. kr.

Flere faglærte og STEM-kompetencer i de danske SMV'er

Som følge af investeringer i den grønne og digitale omstilling er der behov for at sikre, at medarbejderne har de rette kompetencer, så virksomhederne har den nødvendige arbejdskraft til at omstille sig til den grønne og digitale fremtid. Erhvervsfremmebestyrelsen kan igangsætte indsatser, der understøtter a) formel opkvalificering og efteruddannelse af arbejdsstyrken – med særligt fokus på ufaglærte til faglærte samt opkvalificering af faglærte til videregående niveau inden for fx STEM og andre grønne kompetenceprofiler, herunder forbedre kvaliteten af erhvervsuddannelser med afsæt i virksomhedernes behov, b) kortere målrettede uddannelsesforløb skræddersyet til den enkelte SMV mhp. kompetenceløft og opkvalificering af medarbejdere samt c) tilførsel af kompetencer via tilknytning og tiltrækning af velkvalificerede medarbejdere.

Flere iværksættere

For at styrke etableringsrate, vækst og dannelse af en iværksætterkultur kan Erhvervsfremmebestyrelsen iværksætte indsatser, der bl.a. understøtter kvalificering af undervisning i iværksætteri, fx ved at bringe forskellige fagligheder i spil sammen og styrke økosystemet omkring iværksættere; væksthuse, inkubatormiljøer og andre typer af samlokation. Regeringen har afsat mindst 20 mio. kr., som målrettes velfærdsteknologiske iværksættere, herunder indsatser, der styrker iværksætermiljøer, fx gennem strategiske satsninger for iværksætermiljøer på universiteter, hvor forskning, innovation og iværksætteri kobles tættere sammen, eller ved at styrke iværksætteres forudsætninger for at samarbejde med det offentlige, fx gennem kompetenceløft.

Social inklusion

Virksomheder oplever stigende udfordringer med at rekruttere den ønskede arbejdskraft, samtidig med at en større gruppe af borgere står uden for arbejdsmarkedet. Indsatsen her sigter på at øge beskæftigelsen for personer på kanten af arbejdsmarkedet. Det er et EU-krav, at 25 pct. af socialfondsmidlerne, svarende til 210 mio. kr., målrettes denne indsats.

Prioritet 2

Stærkere ungdomsuddannelser (udmøntes af regionerne)	170 mio. kr.
• Kompetencer til fremtiden	170 mio. kr.
• Uddannelse til alle	

Regeringen besluttede i januar 2020, at regionerne får indstillingsret på 20 pct. af socialfondsmidlerne, svarende til 170 mio. kr., som skal styrke regionernes

arbejde på især ungdomsuddannelsesområdet. Regionerne skal koordinere deres indsats med de regionale arbejdsmarkedsråd for at sikre sammenhæng mellem indsatser og må kun igangsætte initiativer inden for de områder, hvor regionerne i forvejen varetager opgaver på uddannelsesområdet.

Prioritet 3

Indsats målrettet dårligst stillede (udmøntes af Socialstyrelsen)	25 mio. kr.
<ul style="list-style-type: none"> • Indsatser til borgere i hjemløshed og i risiko for hjemløshed 	25 mio. kr.

Det er et EU-krav, at 3 pct. af socialfondsmidlerne, svarende til 25 mio. kr., skal målrettes de socialt mest udsatte. Social- og Ældreministeriet har indstillingsretten til midlerne.

Regionalfondsprogram 2021-2027

Regionalfondsprogrammet består af fem prioriteter, hvoraf størstedelen udmøntes af Erhvervsfremmebestyrelsen, mens udvalgte SMV-rettede digitaliseringsløsninger udmøntes af erhvervsministeren.

Prioritet 1

Innovation, digitalisering og konkurrenceevne	930 mio. kr.
<ul style="list-style-type: none"> • Mere forskning, innovation og teknologi i danske SMV'er, herunder lokale erhvervsfyrtårne 	540 mio. kr.
<ul style="list-style-type: none"> • Digitalisering, internationalisering og forretningsudvikling i danske SMV'er 	265 mio. kr.
<ul style="list-style-type: none"> • SMV-rettede digitaliseringsløsninger 	125 mio. kr.

Mere forskning, innovation og teknologi i de danske SMV'er

Erhvervsfremmebestyrelsen kan finansiere indsatser og projekter, herunder klyngeindsatser, der styrker SMV'ers innovationskapacitet og understøtter mere forskning og udvikling i de danske SMV'er. Under indsatsområdet vil grøn produktudvikling og spredning af avanceret teknologi til SMV'er også kunne støttes. Indsatsområdets virkemidler er defineret bredere end det nuværende regionalfondsprogramms innovationsindsatser. Der kan bl.a. investeres i etablering eller udvidelse af test- og demonstrationsanlæg, som en række af de regionale vækstteams har anbefalet og dermed vil understøtte realiseringen af de lokale erhvervsfyrtårne.

Digitalisering, internationalisering og forretningsudvikling af danske SMV'er

Erhvervsfremmebestyrelsen kan igangsætte indsatser rettet mod at understøtte den digitale omstilling og udbredelsen af avancerede teknologier i SMV'er samt følge op på anbefalingerne fra regeringens Digitaliseringspartnerskab ift. SMV'erne. Desuden kan midlerne bl.a. understøtte internationalisering samt generel forretningsudvikling og forbedringer af SMV'ers konkurrenceevne. Indsatsområdets virkemidler er defineret bredere end det nuværende regionalfondsprogramms vækstplansindsatser, så der fx kan gives støtte til andre former for eksternt rådgivning end i programperioden for 2014-2020.

SMV-rettede digitaliseringsløsninger

Regeringen forventer at iværksætte udviklingen af SMV-rettede digitaliseringsløsninger, som skal gøre SMV'ernes interaktion med myndighederne mere digital og dermed styrke digitaliseringen af SMV'erne. 90 mio. kr. afsættes til regeringens initiativer, som bliver obligatoriske for virksomhederne at bruge, mens Erhvervsfremmebestyrelsen skal udmønte 35 mio. kr. til digitale løsninger, som kan gøres tilgængelige for alle virksomheder som tilbud via Virksomhedsguiden.

Prioritet 2

Cirkulær økonomi	530 mio. kr.
<ul style="list-style-type: none"> • Cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet i danske SMV'er • Lokale erhvervsfyrtårne 	530 mio. kr.

Cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet i danske SMV'er

Erhvervsfremmebestyrelsen kan iværksætte indsatser med fokus på grøn forretningsomstilling, der bl.a. understøtter 1) SMV'ers energi-, miljø- og ressourceeffektivitet, 2) SMV'ers omstilling til cirkulær økonomi, herunder forebyggelse og genanvendelse af affald, 3) SMV'ers indkøb af maskiner og udstyr, der fremmer grøn omstilling, herunder fx bioøkonomi, deleøkonomi og andre cirkulære forretningsmodeller samt 4) offentligt-privat samarbejde om grøn omstilling. Indsatsområdets virkemidler er defineret bredere end det nuværende regionalfondsprogrammes grønne indsatser. Der kan bl.a. investeres i etablering eller udvidelse af test- og demonstrationsanlæg.

Prioritet 3

Forudsætningsskabende turismeinfrastruktur	124 mio. kr.
<ul style="list-style-type: none"> • Udvikling af turismeområder via tiltrækning af private investeringer • Lokale erhvervsfyrtårne 	124 mio. kr.

Forudsætningsskabende turismeinfrastruktur, som tiltrækker private investeringer

Erfaringer fra destinationer i Danmarks konkurrencefelt viser, at offentlige investeringer i udbygning af turismeområderne baner vejen for kommercielle investeringer i fx overnatningskapacitet, som er en mangelvare i flere danske kyst- og naturområder. Modsat er det vanskeligt at rejse de nødvendige private investeringer i områder, hvor grundlæggende turismerelateret infrastrukturbehov ikke er opfyldt. Erhvervsfremmebestyrelsen kan igangsætte indsatser, der indebærer investeringer i forudsætningsskabende turismeinfrastruktur, som skal skabe udvikling i de dele af landet, der i høj grad er afhængig af natur- og kystturismen. Målet er, at den offentlige investering i infrastruktur skal skabe bedre forudsætninger for private investeringer i overnatnings- og oplevelseskapacitet.

Prioritet 4

Bæredygtig byudvikling	141 mio. kr.
<ul style="list-style-type: none"> • Udvikling af levende bymidter • Lokale erhvervsfyrtårne 	141 mio. kr.

Udvikling af de mindre byer

Som opfølgning på regeringens partnerskab for levende bymidter har regeringen i udspillet *Tættere på - Flere uddannelser og stærke lokalsamfund* (maj 2021) besluttet at målrette den obligatoriske (ifølge EU-krav) indsats for bæredygtig byudvikling til levende bymidter. Der kan derfor igangsættes indsatser til arbejdet med at understøtte levende bymidter. Målgruppen er primært byer i størrelsen 4.000-20.000 indbyggere, men større byer kan også indgå ifølge programmet. Der kan igangsættes brede indsatser, som også involverer fysisk omstilling, udviklingen af bystrategier og kompetenceudvikling af lokale erhvervsdrivende.

Prioritet 5

Velfærdsteknologi	40 mio. kr.
<ul style="list-style-type: none"> • Udvikling af velfærdsteknologisk styrkeposition 	40 mio. kr.

Udvikling af velfærdsteknologisk styrkeposition

Den danske velfærdsmodel og den stærke tradition for offentlig-privat samarbejde danner et grundlag for, at velfærdsteknologiske løsninger kan udvikles til en dansk styrkeposition. Danmarks industri inden for velfærdsteknologi er allerede i en positiv udvikling med flere startup-virksomheder samt etablerede virksomheder med teknologiske og kommercielle kompetencer på markedet for ældre-, social- og sundhedsområdet. Velfærdsteknologiske løsninger kan endvidere bidrage til bedre velfærdsydelser, øget livskvalitet og bedre og mere sammenhængende service for borgerne. Erhvervsfremmebestyrelsen kan finansiere indsatser og projekter, der styrker SMV'ers og iværksættervirksomheders innovationskapacitet og understøtter udviklingen af nye produkter og løsninger. Under indsatsområdet vil grøn produktudvikling og spredning af avanceret teknologi til SMV'er også kunne støttes.